

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404
2, 11, 11¹, 13, 25, 27, 33 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TOLIAU – PROJEKTAS)**

(TAP NR. 21-971(2), 21-972(2); TAIS NR. 21- 24501(3), 21-20430(3))

2022-01-19 Nr. NV-154

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija (AM).

2. Projekto tikslas – patikslinti kremavimo veiklos licencijavimo nuostatas siekiant pašalinti korupcinės rizikos veiksnius aiškiai nustatant reikalavimus pareiškėjams, siekiantiems gauti kremavimo veiklos licenciją. Atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus siekiama patikslinti kai kurias kremavimo veiklos licencijavimo nuostatas ir pašalinti ekshumavimo reglamentavimo spragas aiškiai nustatant, kada būtina gauti leidimą ekshumuoti žmogaus palaikus.

3. Dabartinė situacija:

- 2020 m. rengiant Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. 534 „Dėl Kremavimo veiklos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą atsižvelgus į Specialiųjų tyrimų tarnybos 2020 m. vasario 14 d. antikorupcinio vertinimo išvados Nr. 4-01-1279 „Dėl kremavimo veiklos licencijavimo“ (toliau – Išvada) 1 punkte pateiktus siūlymus (t. y. patikslinti kvalifikaciją, kurią turi turėti pareiškėjo personalas ir patikslinti reikalingų pateikti dokumentų sąrašą, siekiant gauti kremavimo veiklos licenciją), iškilo poreikis (kuris pažymimas Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020-07-17 išvadoje Nr. NV-1996) teisiškai reglamentuoti Žmonių palaikų laidojimo įstatyme nuostatas, suteikiant įstatyminių pagrindą kai kurioms Kremavimo veiklos licencijavimo taisyklių nuostatoms ir perkelti jas į įstatymą;
- Atsižvelgiant į galiojančią ekshumavimo teisinį reguliavimą, Įstatyme neaptarti atvejai, kai žmogaus palaikai ekshumuojami pasibaigus kapo ramybės laikotarpiui ir neaišku, ar tokiu atveju reikia gauti leidimą ekshumuoti žmogaus palaikus. Siekiant išvengti Įstatymo nuostatų interpretavimo, AM pažymi apie iškilusią būtinybę reglamentuoti visus praktikoje pasitaikančius ekshumavimo atvejus.

4. Projekto esmė – siūloma:

- įvertinus Išvadoje pateiktus siūlymus, aiškiai nustatyti reikalavimus, kuriuos turi atitikti įmonė, siekianti gauti kremavimo veiklos licenciją;
- atsižvelgiant į tai, kad kremavimo veiklos licencijos originalas nebus išduodamas, atsisakyti nuostatų dėl kremavimo veiklos licencijos dublikato išdavimo;
- įvertinus Lietuvos savivaldybių asociacijos siūlymus ir praktikoje kylančius Įstatymo taikymo neaiškumus, nustatyti, kad už savivaldybės lėšas įrengto kolumbariumo nišos suteikimą mokamas savivaldybės tarybos nustatyto dydžio mokestis;
- atsižvelgiant į Kultūros ministerijos siūlymą ir termino „ekshumavimas“ pasitaikančią interpretavimą, apibrėžti terminą „ekshumavimas“;
- patikslinti nuostatas susijusias su žmogaus palaikų ekshumavimu kapinėse, aptariant visus galimus ekshumavimo atvejus ir pasibaigus kapo ramybės laikotarpiui, ir jam nepasibaigus, taip pat ekshumuojant urnas;
- įvertinus technologinę pažangą ir galimą lengvesnį už kapavietės priežiūrą atsakingo asmens pasiekiamumą, patikslinti kapinių priežiūrėtojų kaupiamų duomenų sąrašą įrašant el. paštą;
- įvertinus Lietuvos savivaldybių asociacijos siūlymus ir praktikoje kilusius Įstatymo įgyvendinimo trikdžius, pratesti terminą iki 2028 m. sausio 1 d., per kurį savivaldybės privalo kapinių žemės sklypus įregistruoti Nekilnojamojo turto registre.

Projekto nauda ir įgyvendinimo kaštai:

- priėmus Projektą būtų pašalinti kremavimo veiklos licencijavimo korupcijos rizikos veiksniai, Įstatyme bus aptarti visi praktikoje pasitaikantys ekshumavimo kapinėse atvejai ir pašalintos reglamentavimo spragos;
- AM pažymi, kad Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. Administracinė našta kremavimo įmonėms nesikeis (nedidės).

5. Derinimas:

- Be pastabų suderinta su Sveikatos apsaugos ministerija, Aplinkos apsaugos agentūra, Finansų ministerija, Generaline prokuratūra, Lietuvos savivaldybių asociacija, Vidaus reikalų ministerija, Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru, Valstybine akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba, Policijos departamentu;
- Projektas patikslintas pagal Ekonomikos ir inovacijų, Kultūros, Teisingumo ministerijų, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pastabas ir papildomai darbo tvarka suderintas su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru bei Kultūros ministerija;
- Atsižvelgta iš dalies į Specialiųjų tyrimų tarnybos pastabą, neatsižvelgta į portale „E. pilietis“ 2021-02-11 gautą pasiūlymą (nesusijęs su Įstatymo reguliavimo dalyku);
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė išvadą su pastaba Įstatymo projektui.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – tiesiogiai neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlome Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio rengėjai įvertins Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje pateiktą pastabą.

Siūlytina teikimą papildyti informacija apie derinimą su suinteresuotomis institucijomis ir, esant poreikiui, derinimo pažymą (detaliau su rengėjais aptarta darbo tvarka).

Pažymėtina, kad Projektas Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 695 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos“ nutarimu įtrauktas į Ūkio subjektų veiklos priežiūros ir licencijavimo pagrindų įstatymo projekto ir lydimųjų įstatymų projektų paketą (toliau – Įstatymo projektų paketas), kurį rengia Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Atsižvelgdami į tai, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijos rengiamo Įstatymo projektų paketo parengimas užtruks ir į Vyriausybės atstovų įstaigos rašte nurodytus praktikoje kylančius Įstatymo taikymo neaiškumus (trūksta teisinio pagrindo savivaldybės tarybai nustatyti už kolumbariumo nišos suteikimą mokamą mokestį) ir savivaldybėse kylančias problemas, Aplinkos ministerija pateikė Vyriausybei patikslintą pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021-07-30 išvadoje Nr. NV-1828 pateiktas pastabas Projektą.

Ekonomikos politikos grupės vyresnioji patarėja

Jurgita Gaižiūnienė

Jurgita Gaižiūnienė, tel. +37070663780, el. p.
jurgita.gaiziuniene@lr.lt